

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8Co/44/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117208330
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3117208330.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Legerskej a členiek senátu JUDr. Ivety Záleskej a Mgr. Ivany Šlesarovej, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: K. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. H. XXXX/XX, A. nad C., štátnemu občanovi SR, v spore o zaplatenie úroku z úveru, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 24Csp/75/2017-53 zo dňa 21. marca 2019, v spojení s opravným uznesením č. k. 24Csp/75/2017-83 zo dňa 2. júla 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania proti žalobcovi **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením súd prvej inštancie výrokom I. zamietol žalobu o zaplatenie úroku vo výške 13,90 % ročne zo sumy 6.254,72 Eur od 17.03.2017 do zaplatenia a výrokom II. žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 62 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného pôvodne zaplatenia istiny 6.254,72 Eur, úroku vo výške 284,84 Eur, úrokov z omeškania vo výške 5,29 Eur, úrokov 13,90 % ročne z nezaplatenej istiny 6.254,72 Eur od 17.03.2017 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 8 % ročne z nezaplatenej istiny 6.254,71 Eur od 17.03.2017 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 8 % ročne z nezaplatených úrokov 284,84 Eur od 17.03.2017 do zaplatenia ako aj náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 16.03.2015 uzavrel so žalovaným úverovú zmluvu č. XXXX, na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky v sume 8.500 Eur. Úver s úrokmi sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných 120 mesačných anuitných splátkach a celý úver aj s príslušenstvom bol žalovaný povinný splatiť do 12.08.2022. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti. Žalobca preto na základe Výzvy na predčasné splatenie úveru rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 16.03.2017. Pohľadávka žalobcu voči žalovanému ku dňu predčasného zosplatenia (dňa 16.03.2017) predstavovala 6.604,85 Eur. Žalobca uviedol, že k uplatnenému zmluvnému úroku po zosplatení nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatení. Žalobca argumentoval, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania. Súd prvej inštancie žalobe čiastočne vyhovel a vydal vo veci dňa 10.08.2017 platobný rozkaz č. k. 24Csp/75/2017-42, ktorým uložil žalovanému povinnosť do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatiť žalobcovi nezaplatenú istinu vo výške 6.254,72 Eur, úrok vo výške 284,84 Eur, úroky z omeškania vo výške 5,29 Eur, úroky z omeškania vo výške 8 % ročne z nezaplatenej istiny 6.254,71 Eur od 17.03.2017 do zaplatenia, úroky z omeškania vo výške 8 % ročne z nezaplatených úrokov

284,84 Eur od 17.03.2017 do zaplattenia. Platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 19.09.2017. O trovách konania rozhodnuté nebolo. Predmetom konania následne zostal len uplatnený nárok na zaplattenie úrokov 13,90 % ročne z nezaplattenej istiny 6.254,72 Eur od 17.03.2017 do zaplattenia. Súd prvej inštancie vo veci samej nariadil pojednávajúce na deň 19.03.2019, vo veci vykonal dokazovanie vypočutím vyjadrenia žalovaného a oboznámením listinných dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise predložených žalobcom. Zistil, že Zmluvou o úvere

č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 15.08.2012 poskytol žalobca žalovanému bezúčelový úver vo výške 8.500 Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 120 mesačných anuitných splátkach po 132,36 Eur vždy k 12. dňu v mesiaci počnúc dňom 12.09.2012. Konečná splatnosť úveru bola dojednaná na deň 12.08.2022. Nakoľko žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti, prestal uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas, žalobca po zaslaní upozornenia na omeškanie

a možnosť predčasného zosplattnenia Druhou upomienkou/Opakovaným upozornením zo dňa 11.01.2017 na základe Výzvy na predčasné splattenie úveru rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 16.03.2017. Právne poukázal na § 52 ods. 1-4, Obč. zákonníka a § 2 z.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Zhrnul, že žaloba podaná žalobcom v časti o zaplattenie úrokov 13,90% ročne z nezaplattenej istiny 6.254,72 Eur od 17.03.2017 do zaplattenia nie je dôvodná. Konštatoval, že predčasné zosplattnenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Jednorazovým zosplattnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplattnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav, založený sankčným jednostranným predčasným zosplattnením úveru. Ak by aj existovala zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky, patriace len v právne súladnom stave, je táto zmluvná úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylna od zákona, čo zmluvnú podmienku robí absolútne neplatnou, nakoľko v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie, medzi ktoré patria i úroky z omeškania. Na podporu správnosti svojho názoru súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.09.2012, sp. zn. IV. ÚS 476/2012, v zmysle ktorého ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný výklad, podľa ktorého po zosplattnení úveru nastupuje režim plattenia úrokov z omeškania, a nie úrokov z úveru. Súd prvej inštancie zdôraznil, že uvedený záver je v súlade aj s aktuálnou rozhodovacou praxou (rozhodnutia - Krajský súd Bratislava, sp.zn. 10Co/73/2018 zo dňa 16.08.2018, Krajský súd Nitra sp.zn. 25Co/352/2017 zo dňa 05. 09. 2018, Krajský súd Nitra sp.z. 5Co/304/2017 zo dňa 24.10.2018, Krajský súd Prešov sp.zn. 21Co/112/2018 zo dňa 16.10.2018, Krajský súd Žilina sp.zn. 5Co/23/2018 zo dňa 26.06.2018, Krajský súd Trenčín sp.zn. 19Co/70/2018 zo dňa 25.10.2018). Nakoľko žalobcovi patrí úrok iba do splatnosti úveru a žalobca v posudzovanej veci zosplattnil úver žalovaného dňa 16.03.2017, zmluvný úrok už žalobcovi od 17.03.2017 nepatrí, a preto súd prvej inštancie žalobu v tejto časti ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1, 2 CSP. Uviedol, že v časti

o 1.750,72 Eur bol úspešný žalovaný, čo predstavuje 19 %- ný úspech v konaní. Žalobca má preto nárok na náhradu trov konania v rozsahu 62 % (81 -19), pričom o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Proti tomuto rozhodnutiu v celom rozsahu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe vyhovie v plnom rozsahu a žalovaného zaviazá uhradiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi prizná náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplatteného súdneho poplatku. Poukázal na ustanovenia § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka i komentár IURA EDITION. Mal za to, že záver súdu prvej inštancie o tom, že po zosplattnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku tohto nároku, momentom jeho zániku nestanovuje. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. Poukázal na aktuálnu rozhodovaciu prax, konkrétne na rozsudok Krajského súdu v Žiline,

č. k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.01.2017, vydaný vo veci vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 5C/26/2016. Uviedol, že obsahom záväzku dlžníka z úveru je nielen vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, avšak samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Odstúpením od zmluvy nezanká povinnosť, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi. Žalobca zdôraznil, že na zaplattenie úrokov z

úveru dohodnutých podľa § 502 Obchod. zák. má právo každý veriteľ, ktorý uzavrel písomne zmluvu o úvere a na základe ktorej úver skutočne dlžníkovi na jeho žiadosť poskytol, a to až do splatnosti úveru. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia, a to rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Co/23/2017-92 zo dňa 29.11.2017, rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 07.12.2017 a 7Co/366/2017-84 zo dňa 30.11.2017, rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co/138/2017-83 z 27.03.2018, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/108/2017 z 29.05.2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 11Co/36/2018-115 zo dňa 13.09.2018. Dal do pozornosti dôvodovú správu k zákonu č. 106/2014 Z. z. Na podporu svojho názoru uviedol, že Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 476/2012, na ktoré odkazoval aj súd prvej inštancie, v žiadnom prípade nevyjadril právny názor ohľadne nároku veriteľa v predmetnom konaní, ktorý by akýmkoľvek spôsobom podporoval stanovisko prvoinštančného súdu. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti žalobca vyjadril presvedčenie, že jeho odvolanie je dôvodné, keďže je daný odvolací dôvod v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

3. Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

4. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny, podľa § 387 ods. 1 CSP. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

5. Podstatnou argumentáciou odvolania žalobcu bolo, že žalobca má nárok na dohodnuté úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov až do ich vrátenia, a to i popri úrokoch z omeškania. Žalobca nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že úroky z úveru za dobu po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalobcovi nepatria. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

6. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok. Určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odvolací súd sa v danom prípade v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Po dôkladnom preskúmaní odvolacích námietok dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav, ktorý posúdil v súlade s hmotným právom a ustálenou rozhodovacou činnosťou. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu (žalobcu). Námietky žalobcu uvedené v podanom odvolaní sú totožné s námietkami uplatnenými pred súdom prvej inštancie a s týmito sa súd prvej inštancie dostatočne vypořiadal. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku a v podrobnostiach naň podľa § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Pokiaľ odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, postačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

7. Aplikačná prax súdov sa otázkou priznania úrokov z úveru po splatnosti pohľadávky, a teda popri úrokoch z omeškania, či iných sankciách opakovane zaoberala a dospela k záveru, že dohodnuté úroky z poskytnutých finančných prostriedkov patria veriteľovi len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania.

8. Odvolací súd zdôrazňuje, že je potrebné jasne rozlíšiť zmluvný úrok, čo je vlastne odmena veriteľa za to, že poskytol finančné prostriedky dlžníkovi za určitých podmienok a vo výške, ktoré si dohodli v zmluve a úrok z omeškania, ktorý môže požadovať veriteľ od dlžníka popri plnení dlhu. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že pri možnosti platenia dlhu v splátkach veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne vracia a spláca, za čo patrí veriteľovi úrok. Pri predčasnom a mimoriadnom

zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Veriteľ teda navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, nie je dôvod na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili za stavu oprávnenej držby finančných prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil popri úrokoch z omeškania. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav, založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru.

9. Ak by napriek tomu existovala zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky, patriace len v právne súladnom stave, je táto zmluvná úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylna od zákona, čo zmluvnú podmienku robí absolútne neplatnou, nakoľko v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie, medzi ktoré patria i úroky z omeškania. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že dohodnuté úroky popri úrokoch z omeškania v skutočnosti neprímerane navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie po dohodnutej alebo predčasne vyvolanej dobe splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania.

10. Na podporu správnosti tohto názoru aj odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.09.2012, sp. zn. IV. ÚS 476/2012-14, na ktoré poukázal vo svojom rozhodnutí súd prvej inštancie, v zmysle ktorého ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný výklad, podľa ktorého po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru.

11. Rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, a preto ho odvolací súd v celom rozsahu, teda vrátane výroku o náhrade trov konania ako súvisiaceho výroku potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a konštatuje správnosť jeho dôvodov.

12. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli.

13. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne v pomere hlasov tri ku nule.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) :

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu

b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)

- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).